

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 — —
 Negyedévre . . . 2 — 50 —
 Egy órára . . . 1 — —
Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Főter 1828. sz.) bocsátandó.

Előfizetési helyben:
 Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében
 és a kiadóhivatalban. (Főter 1828. sz. alatti.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELELVEL

Hirdetési díj:

Négy hasábolos petit sorozat 5 kr. Nagyobb terjedelmű a fővárosi hirdetések alkalmán külön megbeszélendő. Főter 1828. sz. alatti.)

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 30 kr.

Nyitási közlemények minden petit sora 50 krajczár.

Hirdetések fölvetésének a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. Főter 1828. sz. alatti.)

Közíratok nem adóznak vissza.

Pánszláv agitátorok.

— Aug. 7.

Az egész országot bejárta a nemzetiségi izgatás láza, kezdtek az oláhok és folytatják a pánszlávok. Azonban, mint minden mozgalom, úgy ez is egy helyről jön s megy vissza.

Mindenütt a zavarosban ha'szó főkolompók kezdenek propagandát csinálni, olyan egzisztenciák, kik a társadalmi életben megélni nem tudnak, lejárják magukat és így akarnak zöld ágra vergődni, esetleg egy kis mártíromság árán is.

A pánszláv mozgalmak egyik lelke Hurbán, jelenleg a szegedi fogházban tündöklik Szvatopluk szlávainak szomorú sorsán. A többi szabadon járkáló agitátorok nem nyugosznak és bolondítják a tót népet.

Hazánkban 1 millió 910 ezer tót lakik. Ezek azonban hűek a magyarhoz, jó hazafiak, nem elégedetlenek.

A feltűnni vágyó agitátorok ezek közül alig bírnak néhány százat elbolondítani, s a különböző gyűlések, ünnepek, stb. örve alatt csak az elvakultakkal csinálnak hangulatos maguk mellett.

A kormány eljárását csak helyeselni tudjuk, hogy a Kollár-ünnepélyt betiltotta. Minek bolondítanak el még jobban a tulzó Dula, Mudron és Stefanovicz-lele agitátorok a jó tót népet!

Hisz ha egyszer felvilágosítanak a tót nép zömét, hogy ne hallgasson a népbolondítókra és ámitókra, úgy kirántsák ezek a dicsőhymuszban tetszelgő frondeurök lábai alól a gyékényt, hogy többé kedvök se volna annyit összehazudni és vadabbnál-vadabb dolgokkal előállani.

Az önmaguknak tetszelgő agitátorok azt állítják, hogy a tótok régibb lakói e földnek, mint a magyarok s hogy Árpád erőszakkal vette el azt tőlük. A történelmi igazság kedvéért megjegyezzük, hogy Szvatopluk szlávjai vagy tótjai itt voltak már akkor, de idők múltán beolvadtak a magyar-ságba.

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Színházi prostitúció.

Azokkal a sajtószertű viszonyokkal, mely közt vándorlásra utalt színészársulatok női személyzetét a visszafelé elárasztott illetve küzködő tanácsot illeti, mely csekély százekek kivételével homo novusokból áll, de illeti a legközelebbi tíz évi Tanácsregiment, amely soha semmit sem tett a színészet erkölcsi gyökerét ellepő színházi prostitúció ellen.

Tölem távol áll azon czélzat, hogy ezen tárgykör iránt valamit publikáljak közre a sajtóterén, még kevésbé értek hajlandóságot személyi vonatkozású fejtegetésekbe bocsátkozni, amíg szelidebb eszközökkel is remélhető a színházi prostitúció rendszabályozása, ép ezért egyelőre csak távolról jelzem észreleveleimet. Igen sokan vannak, akik nem épen jogtalanul azon elv mellett érvelnek, hogy a szí-

A mai tótság a XV-ik században bevándorolt csehek és morvák ivadéka; később is, főleg a csehországi ellenreformáció alatt újabb letelepedőkkel gyarapodtak és Pozsony-tól kezdve Szepesig és Sárosig lassanként benépesíték az ország felvidéki vármegyéit.

A nyitrai és abaujmezei tótok előtt mindenkor kalapot emelünk, mert ezek semmiféle megélni nem tudó agitátorok nem hallgatnak; simulnak a magyarhoz, jó polgárai a hazának. Bár ezt mondhatnók az elvakított turóczi megyeiek-ről is!

De míg a Dula-Mudron-Hurbán-féle triumvirátus viszi ott a vezérserepet és míg a felbérelt »Narodni Noviny« című újság az ő szekereket tolja, addig a mozgalmak bajosan színek meg. A pánszlávizmus veszélye kívülről fenyeget. Egyrészt az orosz szítja békés tótjainkat.

A pánszláv agitátoroknak nagy száka a szemükben a F. M. K. E., pedig ez az egyelet eddig — sajnos — pénzhiány miatt vajmi keveset tehetett.

Hogy a tót fiukit levitte az Alföldre, ezzel nagy szolgálatot tett nem annyira a hazának, mint magának a tótság: k. mert az árva fiu bizony odafenn hamar elzülk és akárhány szülő, ki gyermekeit eltartani nem bírja, Amerikába vándorol, hogy ott elveszzen.

Hány marad meg odakünn? Erre vajmi könnyű a felelet. — Egy-negyedre se.

A kormánynak, alispánoknak és főszolgabíráknak tehát kettős kötelességük legyen, hogy az oktatás izgatásokat szemmel tartásák, nehogy a hivatalos közegek nem törődömsége által néhány év múlva arra ébredjünk, hogy itt a pánszláv kérdés, melyen úgy nem lehet segíteni, mint most az oláh elvadásokon.

Karczfalvi.

A hadügyminiszter utóda. A Bauer báró halálával megüresedett hadügyminiszteri szék betöltése tárgyában megindultak már a kombinációk. Magában a hadügyminiszteriumban sincsenek még tisztában azzal, ki lesz az új hadügyminiszter. Fontos szerepe van e kérés-

nésznőnek magánélete nem vonható elbírálás alá, amíg botrányossá nem fajul. Ma éppen századik évét üli ez a hamis év. Epen száz év előtt, még pedig az első erdélyi magyar színtársulatnál vette föl ezen kérdés és a szóban forgó társulat, titkon prostituált két női tagját egyhangulag hozott ítélettel kizárta a testületből s lehetetleníté őket a színészi pályán maradni. E százados tisztálkodást erkölcsi tükör gyanant mutatjuk föl a mostani színészetnek, melynek a brabanti csipkés díjtalan kóristának, lyoni selymmel ékített fizetés-telen segédszínésznők, népies nyelvűen »tálmprimadonnák« annyira elszaporodtak és elhatalmasodtak hogy szinte azon színésznők — akik a kor kívánalmához és képzettségükhöz képest egyedül az igen szerény fizetésből kenyetelnek tengődni, vagy lenézettnek tulszerény öltönyeik miatt, vagy a női hűség által vezéreltetve, a komoly tanulmányoknak és tisztességes életmódnak hátat fordítva, ráadják magukat azon utra, amelyen versenytársaival lehetnek arcuk-roszái és jóhírnevük révén a brabanti csipkével és lyoni selymmel ékeskedő tálmprimadonnáknak. Aki a vidéki napisajtó színészi hasábjait figyelemmel kíséri, teljesen tájékozva van arról, hogy immár a színházak női személyzetének jelentékeny része oly iparág leplezésének tekint a színészetet, amely iparnem a színészet gyakorlatát terjeszti. Pirulva látjuk, hogy egy-egy színtársulatunknak egyik városból a másikba való átköltözése alkalmával a helyi sajtó nem a muza hivatott papjával de a színtársulatok azon tálmprimadonnáival foglalkozik rendszerint, akiket pikáns hír előz meg. Nem

desben Beck vezérkari főnöknek, 6 volt eddig is a tulajdonképpeni dirigens. Beck nem akarja magát lejárni ez exponált állásban, de ha ő maga nem is lesz hadügyminiszter, ez állás betöltésénél mégis fontos tényező, — mert Albrecht főherceg és a vezérkari főnök egy állásponton vannak. Ez az álláspont nem kedvez Fejérváry Géza bárónak nézve, a mennyiben: »Fejérvárynak esetleg önálló ideái (? Szerk.) lehetnének.« Nem valószínű az sem, hogy Merckl, a hadügyminiszterium I. osztályának főnöke és jelenleg a hadügyminiszterium ideiglenes vezetője nyerné el a közös hadügyminiszteri tisztséget, mert Merckl rossz viszonyban van Beck vezérkari főnökkel. Ebben a pillanatban a legtöbb valószínűséggel König tábornagy kombinációja bír, a ki kedvelt embere az uralkodóknak és — nincsenek és nem is lesznek »önálló ideái.« Ezek a komoly jelöltek. Az esetben, ha Fejérváry lenne mégis a közös hadügyminiszter, helyébe, a honvédelmi miniszteri székre, Cziráky Béla g. külügyminiszteri osztályfőnököt emlegetik jól beavatott bécsi körökben.

BELFÖLD.

A községi közigazgatási kurzusok. A belügyminiszter körrendeletben értesítette az alispánokat, hogy az 1883. I. t. 6. §-ának módosítására és az állami jellegű községi közigazgatási kurzusok felállítására vonatkozó törvény az országgyűlés lefolyt szakában megalkotható nem lévén, az állami jellegű községi közigazgatási kurzusok ez évben már nem lesznek megnyithatók.

Uj honvédszobor. Papán a szabadságharcnak az ottani ihási pusztai csata emlékére honvédszobrot emelnek. A szoborbizottság Fenyvessy Ferencz elnöklet alatt elhatározta, hogy a csata 45 éves fordulóján, a jövő év jun. 27-én, fojja a szobrot letelezni.

Frigyes főherceg előjár a hadügyminiszter legutóbbi magyar nyelvű rendeleteinek megtartásában. — Ugyanis a pozsonyi hadtestparancsnokság, melynek élén a főherceg áll, magyar nyelvű átiratot intézett Győr városához és a magyar átiratot maga Frigyes főherceg írta alá.

Rákóczi hamvai Kassán. A felvidék fővárosában újabb mozgalom indult meg az iránt, hogy Rákóczi Ferencznek hazaszállítandó hamvait Kassán helyezték el a restaurálás alatt levő Erzsébet-székesegyház kriptájába, a hol Rákóczi atya és nagytatyja is nyugosznak. A mozgalom tulajdonképpen kezdeményezője Thal Kálmán, a Rákóczi-kor ismertetője, aki egy hírlapi cikkben vette föl ezt az eszmét.

KÜLFÖLD.

Jókai ünnepése Berlinben. Berlinben meg fogják ünnepelni Jókai jubileumát. Ez alkalommal ugyanis előadják a berlini

szólva azon tizenhárompróbas színházi hőgyeokről, akik ezeket erő gyémánt ékszerieket köztudomás szerint oroszországi orphen-mokban és lelujkban szerezték, és mégis megtüretnek a magyar színészet kebelében!

Nem nyulának e tárgyhoz, ha a haldokló magyar színészet testen ragadó fekélyek közt nem látók első helyen fektelenkedni a prostitúció. Kerüljön kerüljön a mul'beli bűnök és mulasztások ostromozását s ép ezért nem megrovás czéljából hívom fel az illetékes körök figyelmét arra, hogy ma már alig van maradá a tisztességes színésznőnek a legtöbb társulatnál, sőt nem ritka esetben alig van maradása egy oly színigazgatónak is egy némely városban, a ki a színigazgatás izlésének kielégítéséről nem gondoskodik. — Sőt pirulva iron le, van olyan néhány színházi választmány is e hazában, a mely a rendelkezésre álló színházat azon körülményekkel megalkudni kész színigazgatónak adja odaerősítéssel vagy fortélylally, a melyk megígéri, hogy a kijellett »tálmprimadonnáknak« mindenáron szerződteti.

Tudomásunk van oly színigazgatókról, akik e kérés színészetű egyezségét életédekeik koczkatatása árán is visszautasították, van azonban tudomásunk olyanokról is, akik egyedül a tálmprimadonnák pikáns fényképeivel, sőt személyes »bemutatásával« esküszik ki a színigazgatásról nem gondoskodik. — Sőt pirulva iron le, van olyan néhány színházi választmány is e hazában, a mely a rendelkezésre álló színházat azon körülményekkel megalkudni kész színigazgatónak adja odaerősítéssel vagy fortélylally, a melyk megígéri, hogy a kijellett »tálmprimadonnáknak« mindenáron szerződteti.

Rezidenztheaterben Jókai Könyves Kálmán cz. dramáját.

Az angol bányász-sztrájk. London, augusztus 4. A nagy iparvállalatok helyzete aggasztóva kezd válni. Remélik, hogy a bányamunkásoknak aug. 22-en tartandó értekezletén a bányatulajdonosok részéről előterjesztésre kerülő indítvány megegyezéshez fog vezetni.

A kolera Oroszországban. Több kormányzóság területén a kolerabetegedés és halálos nagy merveket ölt. A járvány jelenleg 10 kormányzóságban dühög, legerősebben Podoliában, a hol jul. 15-től jul. 27-ig 1242 ember betegedett meg, a kik közül 468 meghalt.

„Nesze semmi, fogd meg jól”.

A katonai átiratok. A féléhivatalos Bud. Corr. jelentése szerint a belügyminiszter a következő rendeletet intézte a törvényhatóságokhoz:

A katonai hatóságok levelezése tárgyában eddig az volt a szabály, hogy a magyar ezredek ezredparancsnokai a magyar törvényhatóságokkal magyarul leveleztek, a hadsereg egyéb parancsnokai, hatósági, csapatai és intézeti ellenben a hadsereg szolgálati nyelven leveleztek. Ezt a szabályt a községi ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottságnak 1892. évi október 25-én tartott ülésében 5. szám alatt hozott határozata következtében a császári és királyi közös hadügyminiszter módosította s azt a magyar országos bizottság folyó évi június hónap 17-én tartott ülésében 8-ik szám alatt hozott határozatával helyeslő tudomásul vette. A császári és királyi közös hadügyminiszter ur e tárgyban folyó évi május hónap 21-én 2501 elnöki szám alatt valamennyi katonai kerület p. rancsnoksághoz kibocsátott körrendeletben a következőleg intézkedett:

1. A közös hadsereg minden néven nevezendő és bárhol levő parancsnokai, hatóságai, csapatai és intézeti a magyar hatóságoknak magyar nyelvű átiratokat és a hadsereg kötelekebe nem tartozó magánlevelek magyar nyelvű beadványait elfogadni kötelesek.

2. Magyarországból (Horvát és Szlavonországok kivételével) kiesített csapatok parancsnokai (tehát ezred, önálló vagy elkülönítve fekvő zászlóalj, század, esetleg szakasz vagy különítmény-parancsnokság) és a hadkiegészítési parancsnokságok a hozzájuk érkezett magyar beadványokra magyar nyelven tartoznak válaszolni.

3. A hadsereg egyéb parancsnokai, hatóságai, csapatai és intézeti (pl. dandár, hadosztály-, hadtest-, ter- stb. parancsnokságok, építészeti, ruhatári stb. stb. katonai hivatalok és hatóságok, hadbírószágok, elemzési bizottságok, stb. stb.) a mennyiben a magyar nyelven érkező hivatalos átiratokat, vagy

néhány tálm primadonna szerződtetése volt, s ezért lett szerződtetve — a selejtesebb társulati igazgató egy jobb híru igazgató ellenében.

Apróceprő paragrafusok faragása helyett irányozza figyelmét az Országos Színészeti Tanács, ha ugyan még rövid tartamu létezésé alatt valami hasznosat akar tenni, hogy a felügyelete alatt álló színtársulatok megfizetésének azon brabanti-csipkés fizetéselen tálm primadonnáktól, a kiknek a színpadi szereplést nem tehet többé megengedni a magyar színészet tisztességének rehabilitása végett.

Vegye ellenőrzése alá e tanács azon igazgatókat, a kik oly színésznöket tartanak, a kik nem reflektálnak fizetésükre, mivelhogy anélkül is jól megélenek s fenyesen ruházódhatnak a huszártszettek és színházi választmány zsebéből.

Vegye a Színészeti Tanács fegyelmi eljárás alá azon igazgatókat, a kik nem üldözik a magyar színészet rákfenéjét: a mindenféle lábrakapott prostitúció. — És hogy ezen ellenőrzés erőly lehessen, — valogassák meg jobban a társulat erkölcsi életét figyelemmel kíséni hivatott bizalmi férfiakat, — s ne sorozzanak annak tiszteletre érdemes tagjai közé tévedésből vagy fölületeségből olyanokat, a kiket nemcsak színész társai, de már pinczerek útlegei is megbélyegeztek. Hy ellenőrök mellett csak sülyedhet és semmiesztre nem emelkedhetik színészeink.

Dr. Vályi Béla

magánfelek magyar nyelvű beadványát önére-
jükből, közvetlenül magyar nyelven elintézni
nem képesek, — azok magyar nyelven
történi elintézését és az elintézés kéz-
besítését azon hadkiegészítési parancsnok-
ság útján eszközlik, a melynek területén az
illető megkereső magyar hatóság székel, illet-
ve a magánfél lakik.

4. A fentebb 2. pontban említett csapat-
parancsnokságok a magyar hatóságokhoz in-
tézett megkereséseikben (átirataikban) oly ese-
tekben is a magyar nyelvet tartoznak hasz-
nálni, midőn a tárgyalást ők indítják meg, a
hadserg egyéb, fentebb 3. pont alatt említett
parancsnokságai, hatóságai, csapatai és inté-
zetei azonban ily esetben, vagyis kezdemé-
nyező megkereséseikben a hadserg szolgálati
nyelvét használják.

Miről a törvényhatóságot tudomás és
megfelelő alkalmazkodás végett azzal a hoz-
záddal értesitem, hogy a közszolgálat és a
hivatalos érintkezés tárgyában a jelen rende-
letben közölt határozmányok szigorú szem-
elött tartását a törvényhatóságtól annyival in-
kább elváróm, mert a katonai hatóságok a kö-
zös hadügyminiszter urnak fentebb hivatolt
körrendeletéhez feltétlenül alkalmazkodni kö-
telesek. Budapest. stb. Hieronymi, s. k.

Meddig tart ez így ?

A végtelenség kétségbe kell esnünk, mi-
dön napról-napra tapasztaljuk, hogy daczára
az elviselhetetlenségig felemelő adóknak —
sem szellemi, sem anyagi téren nem tudunk
boldogulni.

Az a község, mely Austriához köt, ki-
facsarja belőlük a lelket is. Ha van termé-
sünk, nem értékesíthetjük, ha nincs, csak me-
sés ár mellett kapunk kivülről.

Hazai iparcikkeinkkel szemben pedig a
svinderek százai állanak, kik nyihetlen olcsó
árak mellett részletfizetésekre, sőt hitelbe is
adják áruikat.

Es a hiszékeny vevő felül e zsebelőknek,
miattal nemcsak a hazai kereskedelmünket
fosztja meg jövedelme egy jelentékeny részé-
től, de maga magát is megcsúszítja, s csak ké-
szen veszi észre, hogy az olcsó portékáért fi-
zetett ár — kidobott pénz.

Hányszor, de hányszor szólalt fel már a
hazai sajtó e »hihellen, mégis igaz«-féle tév-
útra vezető hirdetések ellen? Es — ugy lát-
szik eredménytelenül, mert a vevők azt hi-
szik, hogy e felszólalások, e tiltakozások in-
doka személyes érdek. Es jöhetnek a jobbak
mindent elkövetnek hazai iparunk és keres-
kedelmünk emelésére, még ma is vannak elege-
n, kik felülnek a külföldi szédelőgöknök.

Általános a méltó panasz, hogy a nagy
adó miatt alig áll az országnak rendelkezésére
annyi pénz, hogy üzletét, kereskedelmét fenntar-
tathassa, s mindamellett látnunk, tapasztal-
nunk kell, hogy míg nagyuraink, pénzembere-
ink külföldi fürdőkben és játébankokban
szórják a hazai pénzt, addig a közép- és al-
sósztály a mesés olcsó ár által lépve vive,
szinte külföldre küldi fillereit semmit nem érő
áruccikkéért.

Különösen kifogásoljuk a részletfizetések
mellett elárúsítottakat, kik rendszeren becsapják a
vevőt. Így az óra- és varrógép-árusok, kik
legtöbbszörre mint bizományosok működnek.

Ha nem félünk a személyeskedés vád-
jától, megnevezhetnők mindazon hazai és kül-
földi czegeket, melyek ily szédelőgö üzemeket
folytatnak; de ez alkalommal elégnék tartjuk
ismételten hangsúlyozni, hogy — ha megaka-
runk élni, ha öhajjuk és akarjuk, hogy ha-
zai iparunk és kereskedelmünk felvirágozzék
— kerüjünk e hazai és külföldi szédelőgöket,
különösen pedig vásároljunk csak hazai gyárt-
mányt. Így nem lesz oka panaszkodni az ipa-
rosnak, sem a kereskedőnek...

Igy tovább nem maradhat, ha csak
tönkre jutni nem akarunk. Lépjünk fel erősen
a szédelőgö ellen, s partoljuk minden erőnk-
ből a — hazait!

Forrongó hajduk.

A vámospérsi Bocskay-utódok, a jó haj-
dunép között nagy a forrongás. Okot erre a
községi előjáróság szolgáltatott, mely gyámol-
talan módon nem merete annak idején kihir-
detni a tűzrendészeti szabályrendeletet, a mit
pedig már június hónap elején küldött meg
néki a belügyminiszter. E szabályrendelet ér-
telmében nyomtatni vagy csépelni a város te-
rületén nem szabad. Igen üdvös intézkedés
az, a hol sűrűn egymás mellé épített házak
közé hordják az életet, a hol gyujtóval játszó
gyerekek vagy pipás ember gondatlansága
miatt az egész város elhamvasz s a lakosság
koldusbotrja jut; de ott, mint Vámos-Pércsen
is, a hol majd mind egyik ház végén nyomta-
tatásra berendezett szérus kertek és csűrök
vannak, legalább a nép szemében nem más,
mint fölösleges nagyképszerűség, mit szerintük
«unalomkban az urak találtak ki odafönn».

Az egykori hajdúváros közel háromezer-
nyi lakossága majdnem kizárólag földmivelés-
sel foglalkozik. Határának több, mint fele vad-
vizes mocsarokból és fűtöhomokból, buczkák-
ból áll, a hol lehetetlen vagy legalább bajos a
szérú-csinálás, melynek egyik alapföltétele az,
hogy kemény és ruganyos legyen, mint az
aczel, melyet ha jól letaposnak és megöntöz-
nek, mincs az az aszfalt, mely tultegyen rajta.

Meg azután a jó konzervatív hajdunép ugy
okoskodk, hogy apja, nagyapja is szérus kert-
ben nyomtatott, miért legyenek ők jobbak és
okosabbak elődeiknél.

Mikor azután learattak s a takarás kez-
detét vette, a nagyobb birtokosok, valamint a
szegény zsellér nép is, mely ilyenkor keresi
meg az egész esztendőre való kenyérét, — a
hordáshoz fogott volna, előállott a tűzrendé-
szeti szabályrendelettel a böles kupaktanács s
július 28-án kihirdette a tilalmat, mely majd-
nem kerek két hónapig ott hevert a ládájában.
A jambor előjáróság, állítólag tartva a nép
dühétől, csak akkorra szánta rá magát azt
kidoboltatni, mikor már a dolog a körmére
égett.

Azt a haragot és elkeseredést, mely a
népet elfogta, nem lehet leírni. A szegény nép,
mely éjjel-nappal az aratófészért dolgozott
emberföltölti erővel, megsemmisülve látta munká-
ját s nem tudja elképzelni, hol nyomtassa
ki fáradozásának gyümölcsét, ha csak nem a
megszokott szérún. A jobb módú birtokos osz-
tály pedig, melyet a zsellérenep egy kanál víz-
ben megfojtana, tart ezek dühétől és nem
alap nélkül, mert az oly fenyegetések, hogy
a földéken összehordott ártásokra könnyen
rá fog szállni a vörös kakas, — napirenden
vannak.

A köznép zug, fenyegetődik, hogy kaszára,
kapára kapva, erőszakkal fogja kivinni a tila-
lom visszavonását, s lesz oly kuruczvilág, mi-
nőt még nem látott Vámospércs, s első sor-
ban is az előjárók verében mossák meg ke-
zeiket.

A birtokos osztály Polónyi Gézát kérte
fel távirati uton, hogy a belügyminiszternél
oda hasson, hogy cséplési tilalom legalább
erre az esztendőre ne terjesztessék ki.

Határidő-naptár.

Aug. 7. Országos vásár kezdete.

Aug. 27. A függetlenségi párt nyári táncvi-
galma a Margit-fürdőben.

Ujdonságok.

* **Az augusztusi naptár.** 1-én
fölkelt a Nap 4 óra 42 perczkor, lenyugodott
28 perczcel 7 után, a nappal hossza volt 14
ó. 46 p.; 31-dikén 5 ó. 20 perczkor lesz nap
kelte, 6 ó. 38 perczkor lesz napnyugta, s így
a nappal hossza 13 ó. 18 p. Az egész hónap
rövidülés ezek szerint 10 óra 28 percz. Ujhold
lesz 11-dikén, este 10 óra után, első negyed
19-dikén, d. e. 11 óra tájban, hold tölte 27-di-
kén, d. e. 10 órakor.

* **Morfium-ívő gyermekek.** B.-Dió-
szegen Kovács Mihályné heves fájdalmak esi-
lapítására morfium cseppkeket szedett. A mor-
fium-oldatot tartalmazó üvege skét azonban
az orvos figyelmeztetése ellenére, használat
után is az asztalra hagyta. Az asszonyunk 4
éves fiúcskaja rég áhított a kék üveges
után s midőn az asszony egy izben a szobából
távozott, a kis fiu, a még csaknem egészen telt
morfiumos üveget kezébe kerítette s tartalmát
egy hajtásra kiitta. A megremült anya a gyer-
mekkel rögtön orvoshoz futott s a gyorsan al-
kalmazott ellenszerekkel nagy nehezen sikerült
megmenteni.

* **Debreczen vasárnapja.** A tegnapi
vasárnap már csak annyiban is különbözött a
többtől, hogy vásáros idő lévén, az üzletek
ajtaját nem zártak be már reggel 10 órakor.
Sokkal mozgalmasabb is volt a munkaszünet
nélküli vasárnap. A templomok azért megtel-
tek hívőkkel s a piac-utcai sétányon alá s
fel hullámoztott a neptömeg a déli órákban, —
annyival is inkább, mert nem uralkodott rek-
kenő hőseg. Hanem a kora délutáni órákban
nagyot emelkedett a hőmérséklet, nagy hőseg ura-
kodott, melyből tapasztaltabb emberek vihart
jósoltak, bár az égen nem látszott csak egy
parányi folt. Hanem az a parányi folt roha-
mosan növekedett, nem sokára sötét felhővé
gomolygott s ugy 4 óra előtt beborultán az
egész egybotoztat, szapora sűrű zápor kereked-
ett, a felhő azonban rövid felóra után tova vo-
nult s újra kiderült az ég. Daczára ennek, a
vasárnap mulató helyeken csak fele közönség
szórakozott, mint máskor.

* **Harcz a lelkesért.** Margittáról ír-
ják: Genyete községben veres veredés volt
a község két részre osztott lakossága közt,
melynek oka a nagyváradi görög katolikus
püspökségnek egy hazafiatlan intézkedésében
keresendő. A községnek Veuler Jenő görög-
katolikus lelkész a papja, a ki az egész vidék
ismeretes magyar érzelmeiről. A nagyva-
radi görögkatolikus püspökség már régóta ros-
szszemmel nézte a magyar érzelmi lelkeszt és
legutóbb egy teljesen olah vidékre helyezték át,
a hol a püspökség intéző emberei nem tartot-
ták oly veszedelmesnek. A községben a hívek
egy része annyira elkeseredett kedvel papjuk
áthelyezésén, hogy felirat után értesítették
Pável nagyváradi püspököt, hogy ha nem vonja
vissza az átelyezést, ők tömegesen átkernek a
görög-keleti vallásra. A községben levő tulzó
oláhok, akiknek a magyar érzelmi pap szin-
tén száik volt a szemökben, valószínűleg es-
perési biztatásra, a másik a pártlon levőkkel
szemben veredést provokáltak. A csendőrsé-
get kellett kirendelni, mely aztán véget vetett
a veredésnek. Veuler lelkész átelyezé-
sét a magyarság annál nagyobb megütözés-
sel fogadta, mert az átelyezés egyik főoka az

volt, hogy Veuler Urnapján a templomban magyar
beszédet mondott.

* **Uj tanítók.** A debreczeni ev. ref.
egyház tegnapi gyűlésen a Széchényi-utcai
fitanítói állásra, melyvel évi 600 frt, termé-
szetben lakás vagy 200 frt lakber és 140 öl
fűfűzés jár, 18 pályázó közül egyhangulag
Ökrös István helybeli tanítót, az átelyezés
folytán megürrült árok-utcai tanítói állomásra
Szécsényi István bereg-sómi (Beregme-
gye) tanítót egyhangulag, a csapó-külvárosi fő-
tanítói állásra egyhangulag Csürke István
új (Szabolcsm.) tanítót választotta meg, a
Kossuth-utcai ideiglenes állásra pedig Mu-
kácsy Juliánna tanítónőt helyezte át egy
évre. Az átelyezés folytán megürrült hatvan-
külvárosi fitanítói állást egy évre ideiglenesen
ölti be az iskolaszék.

* **Eskütszünk!** Nagy és nevezetes mo-
zanat volt az a magyar történelmi, a mikor
vitézek vagy polgárok esküvel pecsételték meg
a kimondott határozat szenteségét. Jó ideje,
hogy divatját multa ez a határozati forma,
de hogy nem vesztett ki teljesen, bizonyítja az
a jelenet, a mely a nagyváradi szépsézi bizott-
ság gyűlésen lejátódott. A derek városatyák
ugyanis sehogy se bírnak tisztázni azzal
a nehéz problémával: hová építsek föl az ál-
landó színházat? Hol a Bémer-terre, hol a
Nagypiacra határoztak; de ezek a határozat-
ok ugy változtak, akár a tenger hullámzása.
Végre a bizottság erélyes kézzel akarta meg-
fogni a dolog végét és legutóbbi ülésén Rim-
ler Károly főkapitány mondott lelkes szavala-
tot, a melyben kifejtette, hogy ha nem vagyunk
koffak, ha nem férfiak, ne csizakodjunk többé a
hová kérdésén, hanem határozzuk el vég-
érvényesen, hogy a színházat a Nagypiacra
építjük!

— Helyes, helyes! hangzott minden ol-
dalról.

De Rimlernek ez nem volt elég.

— Nem ugy uraim! ezt kimondták már
önök számtalanszor. De most mondják ki —
visszavonhatatlanul — hogy Istenygye a Nagy-
piacra építjük a színházat!

A bizottság tagjai felugráltak; lelkesen
éltették Rimliert és kezük szívére téve,
mondták ki a határozatot, hogy a nagyváradi
színházat most már Istenygye a nagypiacra
fogják fölépíteni! (De mikor? Szerk.)

* **Hymen.** A nyári hónapokban min-
gég kevesebb szokott lenni a házasságra lépők
száma, mint más hónapokban. Az elmúlt ju-
lius hónap is kevés volt aránylag a házasa-
gúra lépettek száma. Hymen róza láncazt
felvette református 20 pár, r. katolikus
5 pár, izraelita 2 pár. Összesen 27 pár lépett
házasságra.

* **Egy szabadsághős halála.** Bencs-
kó János, aki a szabadságharcot mint tiszt-
helyettes küzdte végig, a hajdumegyei Egyek
községben meghalt. Bencskó szamos csatában
vett részt, ott volt a kápolnai, väci, debre-
czeni ütközetben s a szabadságharc után a sor-
hadba osztották be. Az utóbbi időben az alsóza-
bolcsi ármentesítő társulatnál volt alkalmazás-
ban az agg szabadságharcos.

* **Limonádé.** Mamaszka, tudod hogy csinál az
Irmuska limonádét, mikor az Odón urfi nálunk van?
— Hogy, kicsikém?
— Hat ugy, hogy az Irmuska kezébe veszi a
csitronot; az Odón pedig szorongatja az Irmuska kezét.

* **A kézművesek életkora.** Az ösz-
szes művelt államoknál foglalkozási statisztiká-
kájából egy statisztikus összeállította azokat
az adatokat, a melyek feltűntetik, hogy az
egyes kézművesek közül hiány százalek foly-
tatja mesterségét meg 60 éves korán tul, tehát
mennyiben képesek meg akkor is munkára és
mily arányban érnek el a magasabb kort. Az
eredmény a következő: a szövö ipart házilag
űzők közül 47,5, a kötők közül 35,5, a taká-
csok 27,7 kádárok 18, a kötelesek 17,5 az üve-
sztergályosok 16,8, a kosárkötők 16,2 az üve-
gések 16, a kéményseprők 15,8 a festők 15,3
az ácsok 14,6, az asztalosok 13,7, a fazekasok
13,6 a rézművesek 13,4, a kőművesek 13,4,
a könyvtörők 13,1, a cipészek 13, a cserepesek
13, a kocsiyártók 12,9, a lakatosok 12,2,
a szabók 10,6, a meszarosok 10,5, a borbélyok
9,4 a bádgosok 8,9, a pékek 8,4, a szobafestők
8,2, az aranyozók 8,1 és a káptárosok közül 8
százalek. — Ez adatok természetesen egytál-
lán nem válnak be az egyes országok iparos
népességére nézve.

* **A tizenhét nadrág.**
Bejött a dorogi muszka a vásárra. Egy
kis örömi valót is tett egy zsákba a szamará-
ra. Utközben el lehetett végezni azt jól, mert
egyebb dolga ugy sem volt, mint hogy ünneplős
nadrágot akart venni magának.

3 frt 40 kr. volt a nadrág ára. A koma
segített a választásnál. A nadrág roppant tel-
szett az agyafának, s részint, hogy ezt megál-
domasozzák, részint mert a koma jól eladta
a buzáját, beérték a két galambokhoz egy po-
hár itálra.

Az ital nem volt kevés, de sok sem.
A dorogi ember, ha bele is csuszott olykor az
árokba, mindig ki tudott maszni belőle. Tehát
józan volt.

A számár elől baktatott az országon.
— A hátán vitte két oldalt a lisztet. A do-
rogi ember meg néhány lépésnyire utána bal-
lagott.

A nap melegen sütött. A dorogi ember
leakasztotta a válláról a nadrágot és a számár
nyakába vetette.

Lön pedig, hogy a számárról lecsuszott a
nadrág, és leesett a porba.

— Nini, — szólt a dorogi ember, — nad-
rágot találtam: jó lesz az apámnak.
Azzal fölvetette újra a számárra.

A nadrág kis idő múlva ismét lecsuszott,
és a dorogi ember ismét megtalálta.

— Ejnye, de nagy szerencsém van, szólott
— az öcsémnek is lesz nadrága.
A nadrágot újra odaveti a számár hátra,
és jó kedvűen nótázva megy az országon.

De persze az országon ismét találódik
egy nadrág, aztán megint és megint egy. Az
a yafi csak szedi, csak szedi a sok nadrágot a
rokonsága és jóbarátai számára. De mikor a
tizenhetedik nadrágot találja, megboszankodik
és így szól:

— Ej, kell a fenének ez a sok nadrág!
Azzal belevágja a nadrágot az árokba.
El lehet képzelni, milyen ábrázattal ka-
reste otthon a számár a tizenhét nadrágot.

* **Tűzoltó gyakorlat.** Összefutott a
felváros, mikor tegnapielőtt, szombaton este
a helybeli tűzoltó egylet teljes felszereléssel
kivonult lobogó faklyafény mellett a Kossuth
utcai gyakorló másházához, hogy megtartsa
a mult hétről elmaradt éjjeli gyakorlatát. —
Görög tüzfény mellett ugy 9 óra után vette
kezdetét a nagyszabású gyakorlat Szikszay
Gyula főparancsnok és Publik Ernő helyettes
parancsnok vezetésével. Első sorban szí-
vattyu gyakorlatot tartottak, megpróbálván
az unjonnan beszerzett vizes hordókát is. —
Azután mászó gyakorlatok következtek, ké-
sőbb az összecsoportosult közönség
még nagyobb örömmel ugró gyakorlatokat tar-
tottak az ereszkedő ponyván és a kifeszített
ugró pályán. A helybeli tűzoltó egylet újja
szervezése után első helyen áll a vidéki egyletek
között. A megtartott gyakorlatokból behizo-
nyította a tisztikar, ugy mint a legénység, —
hogy bármily nagy tűzveszedelem idején bi-
zton számíthatunk derek oltó egyesületünkre.

* **Lövészet.** Az augusztus 6-án tartott
lövészet alkalmával díjat nyertek: legjobb mell-
lövessel Fürst Odón 4 koronát, legjobb körül-
lövessel Baum Miksa 2 koronát.

* **Vay Dániel gróf temetése.** Teg-
nap vasárnap délután folyt le gróf Vay Dá-
niel temetése nagy részvét mellett. Ritkanagyszá-
mu közönség volt jelen a népszerű gróf végizetésé-
sége, melyen Dicsőfi végezte a szertartást. Az el-
hunyt rokoni közül jelen voltak: öv. gróf Vay Dá-
nielné, Jaszenszky János nejevel, szül. Vay
Ilona grófnővel, báró Glaubitz Alfonz, Vay
Tibor, gr. Vay Ádámné férjével s fiával Vay
Emrérel. A 4 órára kitűzött temetés a közbe-
jött eső miatt csak 5 óra után vette kezdetét.
A temetési szertartáson közreműködött a
helybeli városi dalárda is. — A sokak által
ismert gróf koporsójára koszorúkat küldtek:
Posztotzky Iván és neje »Szeretett jó atyánk-
nak«, báró Glaubitz Alfonz »Szeretett nagy-
atyámnak«, gróf Vay Dezső »Felejtethetlen
atyámnak«, báró Sennyey Berta »Szeretett só-
goromnak«, báró Sennyey Amália öv. gróf
Vay Dánielné »Szeretett hű férjemnek«, Je-
szenszky Jánosné Vay Ilona, Kiss Sándor
1848/9-iki honvéd ezredes »Felejtethetlen, leg-
jobb barátomnak«, Pilisi Lajos »Legőrebb
barátomnak g. V. D.-nek«, Papp György ven-
dégelő »Igaz barátomnak«. Ezeknek kívül még
számos felirás nélküli, díszes elő, és művirá-
gkoszoru volt elhelyezve a ravatalon.

A gyászoló család e helyen mond köz-
szónelet a részvevő közönségnek és a városi
dalárdának, mely megható gyászdalaival köny-
nyeket csalt a szemekbe.

* **Tanítói fizetések rendezése.** Kiss
Albert ev. ref. lelkész a tegnapi presbyteri
gyűlésen újabb jelet adta a tanügy és tanítók
iránti szeretetének és nagyrabecsülésének. —
Kimondotta ugyanis, hogy tarthatatlan álla-
pot imárr Debreczenben a tanítók miserabi-
lis fizetése, s ő egy javaslaton dolgozik, mely
részben kész, mely újabb s a debreczeni meg-
élhetéhez alkalmazott kulcs szerint oldja
meg a tanítói fizetések rendezését, az össze-
tényezők: szolgálati év, hivatalosság stb. látá-
vetésével. A presbyterium örömmel hallgatja
kijelentést, de még a tanítók is, kiknél a
tanítói állomásokhoz kötött 600 forint meg-
1868-ban, tehát egy negyed századdal ezelőtt lett
megállapítva, holott hogy társadalmi megje-
lenés, megélhetési igényei 25-év óta mennyire
fokozódtak, az köztudomású, Negyszáz fo-
rint fizetésre pedig, mely csak 10 év múlva
emelkedik 600 forintra, nem lehet mindig oly tan-
erőt alkalmazni, mely a tanügy s a társadalom elő-
nyére válnék. A legnagyobb örömmel közöl-
jük e fontos hirt, melynek megvalósulása után
jeles tanerők bevonásával — még jobban föl-
lendül a kultúra Debreczenben.

* **Parókiális körök.** A debreczeni
ev. ref. egyház parókiális körökre osztását az
egyházkerület helyben hagyván: a szervezet
kidolgozására, illetve módosítására a tegnapi
közgyűlés egy bizottságot küldött ki. Valószínű,
hogy e nagy egyházi reform, mely az ev. ref.
egyház misszióját nagyban elősegíti s mondhat-
ni új vért önt belé munkásságának erőteljesebb
folytatására, aktíva lép a millénium megün-
népülésére alkalmára.

* **Az adózó város.** A lakosság által
városunkban állami adó fejében a mult bóban
beízütetett a mult évekről 2977 frt 97 1/2 kr.
folyó évről 7844 frt 73 1/2 kr, késedelmi ka-
mat 217 frt 10 kr. Befizetett továbbá had-

mentességi díj fejében
245 frt 5 kr. idegen
hajtási költség 16 frt
ség 11 frt 1 kr. járó
munka váltás 61 frt

* **Az árvaszék**
széki h. elnök jelen
rendeletéből ez idő
radt 4072 gyermek,
tett 49 egyen. Vagy-
zott 2118.

* **A kolera**
dig grasszál, de a ha-
a halálozás nem nag-
járás ugy Bereg-
gyében betitultak,
mint lapunknak írják,
lendő a baj s a kor-
minden lehető elköve-
veszélyeztetett közönség
küldtek s a közeget
szigorral hajják vég-
marosmegyei oroszok
tattak, kolériban me-
zülök meghalt. —
óriási az igazgatóság
megye alispánja és a
gösen megtette óvintá-
lottat felboncolják.

* **Debreczen**
sunk közegészsége, v-
jul hóban kissé ked-
kevesebb megbeteged-
lázolás fordult elő. A
kább az emésztő sze-
ből, különösen a csele-
laltak. Heveny ragály-
ványoson verhas, ron-
kanyaró és hagymáz-
ket haláleset fordult

* **A kórház**
uj kózkórház betegfő-
a következő volt: A
teg. Felvételt a hó-
tatott ezekből a hó-
Maradt ez idő szerin-

* **Keszzi Haj**
nyugalmozott lelkes-
becsült veterán mun-
születésének 80-án é-
nő, az agg tanárnak
kebb körü ebédet ad-
hely szeretett nagyb-
teljes testi és lelki e-
nepellet számosan fű-
tokkal és levelekkel
csatlakozunk az üdv-
lapunknak legidősebb
fordulót is hasonló te-
meg!

* **Vallástaná**
leánynevelő int-
presbyteri közgyűlés
hangulat N a g y G y
választotta meg a fel-
a kinek legjobb min-
szentiori és tanár ig-
járói. Ez állás betölté-
kellő eredmény felm-
Fizetése évenként 100

* **Az ország**
kezdését, a következő
Augusztus 7—8—9.
gyapju, mesé, díó, stb.
gabonamérek és
10—11. csütörtök, pé-
szombat, vasárnap: pé-
nap, hétfő: lovasár, 14-

* **Megszökött**
jelenleg több rendbel-
tönre itelt rab, tegnap
társával, 5 óra táj-
megszökött. A derec-
ez ideig nem siker-
ségnek.

* **Simuláló**
nagyakarekpenztár-
börtönben ül, örültes,
hogy ereszkék őt har-
ga van. A mult szom-
meg, de elfogták.

* **Elfogott tolv**
nánási csendőr lovas-
Lázár a mult hó elej-
man Anna nevű nag-
év óta részint Dorog-
tőzködő napzamosa sa-
sal, nyomozás s
hogy ezen köz-vesz-
lefordása alatt csak-
mivel állandó foglak-
f. évi július 8-án Ra-
kostól ellépett: 1 dur-
tót. F. évi májusban
től: 4 csipkefüggöny-
időben Rosman Péter
kot. Juniusban Seiner
14 frot és egy férfin
Friedman Lipót derec-
derékaját, 3 párnát,
öltözöt, 5 óri ruhát,
női ruha derekat. Ma-
nyiregyházi lakostól
közöt, 1 kőtenyű, ugy-
selyem esernyőt, G
gyermek inget, 1 nő
labravalót. 1892 július
kas dorogi lakostól:

Üzletmegnyitási jelentés.

XXXXXXXXXX

Van szerencsénk a n. é. közönséget mély tisztelettel értesíteni, hogy helyben

F ő p i a c z, C z é g é l y - h á z

(Nagy Amália volt helyisége)

a jelenkor legfokozottabb igényeinek megfelelő, dusan felszerelt

női- és gyermek felöltők

ÁR U H Á Z A T

nyitottunk, hol mindenkor

legujabb szabás szerint, divatos

és csakis a legjobb minőségű

szövetekből készült áruk

jutányosan kaphatók.

Hogy a n. é. közönség megrövidítéstől mentve legyen, minden

ruhadarab — alku kizárásával — csak

SZABOTT ÁRAKON

lesz eladva. — A n. é. közönség jóakaratu pártfogását kérve, főtörekvésünket odairányítjuk, hogy

minden tekintetben teljes meglegedését és nagybeesü bizalmát részünkre állandóan biztosítsuk. Együttal

bátrak vagyunk a mélyen tisztelt közönséget üzletünk megtekintésére meghívni.

Mély tisztelettel

(?49) 1—12.

HEIMAN ÉS HALMÁGYI.

Előzetes
helyben, vagy p
Egész évre . . .
Félévre . . .
Negyedévre . . .
Egy óra . . .

Egyes szá
A lap szellemi részét
amenny a szerkesztőnek
barmintve k

Előzetes
Teleki K. Lajos kö
és a kiadóhivatalban
adati.

Nyelve

Ha van
azzá a mi, ak
A magyar fa
haza szent fő
vérek segítség
nemzetet. Me
gét, daczára an
előtő idegen n
tak, daczára
ellenségek ve
ták irtani a
olvaszlani saj

Megprób
eltörölni tűzze
rel, udvari re
mézes-mázos
mikor már si
neink nyilt,
de az igaz
érezte azt, h
vész, akkor
utána az álla
És lebontotta
volt boritva,
világosabban
kodni, a szív
a nép magy
gyarul éneke
czolva nyelv
évet.

És most
hogy ezer é
nem, de kiv
él a magyar
teli és elisme
lélek, egy k
madni. Itt be
társadalmi re
szelnek szem
jogával, a ma
rüen negligál
idegen nyelv
sőt követőleg
magyarok is
jogosultságát

Vajjon
társadalom, ho

A „DEBI

Alig volt
kurta haját a
feledni. Korán
érett kedves p

Atyja a
után vagy tíz
anyja varrogat
totta a kis Eve
evét betöltötte
mester lett.

Atyja alig
anyja testben,
életben, mint a
val nem tudja
társait.

A ház mi
Evelin nyakába
Mennyi sz
géd figyelem az
ság, rend mind
belépett, látva
dolta magát.

Este, mi
vette imádságo
anyjáért; majd
dudolt egy pár
terített az aszt
vacsoráztak, ez
csakhogy anyja

Nem is t
leány, hogy a s
lemmel kísérte
fiatal gépész-m
Annóra k
óra a teendő